

Zápis ze zasedání Výboru pro sladění pracovního, soukromého a rodinného života (dále jako „Výbor“) konaného dne 5. 6. 2019

Místo a čas konání: Úřad vlády ČR, Vladislavova 4, zasedací místnost „Suterén“
14:00 – 16:30

Přítomné členky/členové Výboru:

Jméno	Organizace
1. Atanasovská Tautman Pavlína	MVČR
2. Ezzeddine Petra	SIMI/FHS UK
3. Hašková Hana	Sociologický ústav AV ČR
4. Knoblochová Helena	Europodnikatelka 21. století
5. Kňapová Kateřina	MPSV
6. Kolínská Rut předsedkyně	Síť pro rodinu
7. Madejová Marie	Koordinační a informační středisko pro osoby se zdravotním postižením a seniory
8. Procházka Jiří	Asociace manželských a rodinných poradců ČR
9. Schneider Jan	Městská část Praha 4
10. Simerská Lenka	MPSV
11. Talpa Lukáš	Liga otevřených mužů
12. Vohlídalová Marta	NKC – gender a věda
13. Wichterlová Lada	Gender Studies
14. Zajíčková Drahomíra	Mendelova univerzita

Omluvené členky/členové Výboru

1. Hajdíková Lada	Jako Doma
2. Kalíšková Klára	CERGE-EI
3. Nestěrová Jaroslava	ČMKOS

Hosté/Hostky

1. Hošťálková Jitka	MPSV
2. Hulík Vladimír	MŠMT
3. Martišková Monika	CELSI

Sekretariát Rady vlády pro rovnost žen a mužů (dále jako „Sekretariát“):

Kalenská Petra, Zvolská Tereza

Z celkového počtu 17 členek a členů Výboru bylo přítomno 14 osob s hlasovacím právem, Výbor byl usnášeníschopný.

1) Úvod

R. Kolínská na úvod požádala o změnu programu a vložení bodu k usnesení o financování neziskových organizací z Operačního programu Zaměstnanost (dále jako „OPZ“). Program byl změněn a odsouhlasen s tím, že v bodě č. 3 bude projednáno financování neziskových organizací z OPZ.

Návrh programu – Výbor pro sladění pracovního, soukromého a rodinného života, 5. června 2019	
1. Úvod	R. Kolínská
2. Zpráva o plnění úkolů	T. Zvolská
3. Financování neziskových organizací (monitorovací výbor)	R. Kolínská
4. Statistika předškolního vzdělávání	V. Hulík (MŠMT)
5. Výstupy výzkumu: Rozdíly v odměňování žen a mužů: Pracoviště, zaměstnání, stejná práce a rozklad faktorů	MPSV
6. Informace o revizi Koncepce rodinné politiky	MPSV
7. Podnět k platové transparentnosti	L. Wichterlová, H. Hašková, M. Vohlídalová
8. Výstupy analýzy k domácí péči – „homecare“	P. Ezzeddine, M. Martišková (Celsi)
9. Informace o přípravě navazující Vládní strategie pro rovnost žen a mužů na léta 2020+	T. Zvolská, L. Wichterlová
10. Různé	Členové a členky Výboru

2) Zpráva o plnění úkolu

T. Zvolská informovala o plnění úkolů z minulého jednání Výboru. Proběhla debata k plánu práce.

Byla diskutována otázka definice „homecare“ a nájemné práce v domácnosti a otázka definice a zavádění české obdoby termínu *homecare*. R. Kolínská navrhla ustanovení pracovní skupiny, která by se tématem zabývala.

Byl projednán aktualizovaný plán práce, který Výbor jednomyslně schválil.

Proběhlo **hlasování**:

pro: 14, proti: 0, zdržel/a se: 0

Usnesení bylo přijato

3) Financování neziskových organizací (monitorovací výbor).

R. Kolínská informovala, že při jednání Monitorovacího výboru OPZ 2014 – 2020 byla diskutována budoucnost financování neziskových organizací a systémové změny, které by mohly financování neziskových organizací ohrozit. Doporučila proto, aby Výbor připravil usnesení, ve kterém vyjádří své obavy nad chystanými systémovými změnami.

Návrh usnesení bude rozeslán ke schválení per rollam tak, aby mohl být představen na jednání Rady vlády pro rovnost žen a mužů, který se koná dne 19. 6. 2019. P. Kalenská

informovala, že téma finanční podpory rovnosti žen a mužů je již na programu jednání a bude možné usnesení v rámci tohoto bodu zmínit.

Pracovní skupina připravila předběžný návrh usnesení:

Výbor pro sladění pracovního, soukromého a rodinného života vyjadřuje obavy z budoucnosti neziskových organizací v oblasti sladování pracovního, soukromého a rodinného života, a proto doporučuje Radě vlády pro rovnost žen a mužů, aby podpořila usnesení monitorovacího výboru ohledně zachování stávajícího systému financování neziskového sektoru ze zdrojů evropského sociálního fondu.

Pozn. Členům a členkám Výboru bylo po konzultaci s předsedkyní Výboru zasláno následující usnesení:

Výbor pro sladění pracovního, soukromého a rodinného života

doporučuje Radě vlády pro rovnost žen a mužů, aby vyzvala Ministerstvo pro místní rozvoj a Ministerstvo financí, aby v rámci připravovaných pravidel pro programové období 2021 – 2027 zachovaly projekty spolufinancované z Evropského sociálního fondu plus formu ex-ante financování a míru jejich spolufinancování ze strany příjemců na úrovni současného programového období.

Hlasování per rollam se zúčastnilo 16 osob, z nichž 15 se vyjádřilo ve prospěch usnesení¹.

4) Statistika předškolního vzdělávání

Zástupce MŠMT V. Hulík informoval o sběru dat v oblasti předškolního vzdělávání.

Data, která má MŠMT k dispozici, zahrnují např. mateřské školy, přípravné třídy základních škol. MŠMT spravuje pouze data institucí, která zajišťují vzdělávání, výchova a hlídání dětí (dětské skupiny) zahrnuta není.

Oblast předškolního vzdělávání: MŠMT sbírá data o dětech jak v běžných, tak ve speciálních třídách, agregované podle věku. Standardní vykazovací jednotkou pro předškolní vzdělávání je pracoviště, tedy místo výuky. Dále lze agregovat data dle správní jednotky - obce, kraje atd. Specifikem sběru dat mateřských škol je, že není povolen sběr individuálních dat, což je limitující faktor. Data o dětech jsou agregována na úroveň pracoviště a nelze tak monitorovat přestupy mezi pracovišti. MŠMT není schopno zajistit přesun dítěte ani v rámci pracoviště. V. Hulík podotkl, že by bylo záhodno, aby tato specifická a možnost sběru individuálních dat zohledněna ve školském zákoně.

V. Hulík jako nejpálčivější problém uvedl, že nelze monitorovat počet „odmítnutých žádostí“ a počet „reálných odmítnutí“, jelikož rodiče mohou podávat více přihlášek a není tak zřejmé, kolik dětí se neumístilo do zařízení předškolního vzdělávání. Jako efektivní vidí cestu spolupráce s obcemi, které by si prognózu obsazení mateřských škol nechaly zpracovat, jelikož lokálně je snazší kapacity zhodnotit.

R. Kolínská se dotázala, zda neprobíhá žádná spolupráce na úrovni obec – ministerstvo. Dále reagovala na podnět ohledně analýz pořádaných obcemi s tím, že obce si nemohou takové analýzy vzhledem k nedostatku finančních prostředků dovolit.

¹ Záznam o hlasování je zveřejněn zde < <http://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/sladeni-pracovniho-a-soukromeho-zivota/Zaznam-o-hlasovani-per-rollam-1-2019.pdf> >

V. Hulík konstatoval, že otázka podpory až 6 000 obcí není v rámci kapacit MŠMT možná. Systém navíc naráží na ochranu osobních údajů, která sběr dat komplikuje.

J. Schneider upozornil na rigidnost systému přihlašování, který je třeba změnit. Dále se dotázal na systém výpočtu prezenze dětí pod 3 roky v mateřských školách.

V. Hulík informoval, že tento údaj se do roku 2015/2016 nesledoval. Byl problém s vykazováním dat mezinárodními organizacím. Nyní je rozděleno – vykazují se děti narozené do 31. 8.. Data se vytváří v návaznosti na demografii obyvatelstva vydávaná pravidelně Českým statistickým úřadem.

L. Wichterlová sdílela zkušenost z Prahy 5, kde bylo možné podávat jen jednu přihlášku. Dále vznesla otázku ohledně nastavení politik týkající se sběru dat a ochrany osobních údajů, financování apod.

V. Hulík uvedl, že by měla nastat změna ve financování. Od příštího či přespříštího roku by měl být způsob přenastaven na financování na třídu, nikoliv na žáka. Ochrana osobních údajů je otázkou předávání dat, která by musela být řešena ad hoc zákonem. Je ale otázkou, zda by na to Úřad pro ochranu osobních údajů přistoupil.

5) Výstupy výzkumu: Rozdíly v odměňování žen a mužů: Pracoviště, zaměstnání, stejná práce a rozklad faktorů

L. Simerská prezentovala aktuální výstupy MPSV v oblasti nerovného odměňování.

Informace budou členům a členkám zaslány spolu se zápisem.

Na základě výsledků šetření poskytuje MPSV workshop pro zaměstnavatele.

V rámci diskuze se D. Zajíčková dotázala, zda je MPSV schopno vyčíslit vliv péče o druhé a třetí dítě na příjmy žen. L. Simerská uvedla, že to není možné, neboť zaměstnavatelé nemají kapacity na sběr potřebných dat, včetně informace o tom, kdy přesně se žena po mateřské/rodičovské vrátila. Existuje nicméně snaha sběru dat od České správy sociálního zabezpečení.

L. Talpa se dotázal, zda jsou evidovány rozdíly v odměňování také u státních zaměstnanců a zaměstnankyň. L. Simerská uvedla, že studie, kterou MPSV vypracovalo, tento aspekt rozebírá. Rozdíly státního sektoru v odměňování žen a mužů jsou nižší oproti soukromému sektoru, nicméně stále se jedná o významný rozdíl.

M. Vohlídalová doplnila, že úskalím sběru dat je neexistence datových souborů, které by zároveň vykazovaly výši platu a počet dětí. D. Zajíčková doplnila, že v rámci průzkumu EU SILC (Výběrové šetření příjmů a životních podmínek domácností) 2007 – 2017 byla vydána průřezová data, kde jde částečně vyvodit počet dětí na výši mzdy. L. Simerská uvedla, že další informace jsou dostupné na oficiálních stránkách projektu rovnaodmena.cz

6) Informace o revizi koncepce rodinné politiky

Zástupkyně MPSV J. Hošťálková informovala o Aktualizované koncepci rodinné politiky. Jako důvody k aktualizaci uvedla jednak soulad s programovým prohlášením vlády ČR

a rodinnou politikou a dále transpozici směrnice Evropského parlamentu a Rady o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob.²

Struktura kopíruje aktuálně platnou Konceptci rodinné politiky, dochází k aktualizaci v kapitole k demografické a socioekonomické situace rodin. Navrhovaná opatření se týkají bydlení, předškolní péče, flexibilních úvazků a služby primární prevence. Konceptce obsahuje devět základních opatření dělených na podopatření.

Materiál je aktuálně v meziresortním připomínkovém řízení a tedy přístupný veřejnosti.

R. Kolínská se dotázala na finanční podporu aktivit spojených s Aktualizovanou koncepcí rodinné politiky.

J. Hošťálková uvedla, že navrhovaná opatření jsou finančně náročná, nicméně se jedná o investice do rodin. K. Kňapová uvedla, že Strategie přípravy na stárnutí společnosti 2019-2025 bude rovněž čelit kritice ohledně financování navrhovaných opatření.

T. Zvolská materiál pro informaci rozešle členům a členkám pracovní skupiny.

7) Podnět k platové transparentnosti

L. Wichterlová prezentovala podnět k transparentnímu odměňování. Navržené změny konzultovala s právníčkou a v rámci setkání pracovní skupiny k tomuto tématu zřízené.

J. Schneider vyjádřil obavu, že dané opatření bude představovat zátěž pro malé zaměstnavatele. L. Simerská uvedla, že data, která jsou k dispozici, ukazují, že malí zaměstnavatelé mají relativně nejmenší gender pay gap. Dále informovala, že aktuálně je v pilotním testování nástroj Logib, který je mimo jiné ve Švýcarsku součástí dokumentace o veřejných zakázkách a který není tak administrativně náročný.

L. Wichterlová uvedla, že otázka, kde informace zveřejňovat, byla vypuštěna. Hranice o informování při počtu zaměstnanců/zaměstnankyň vyplývá ze Zprávy o uplatňování doporučení Komise o posílení zásady rovného odměňování mužů a žen prostřednictvím transparentnosti³.

D. Zajíčková uvedla, že stát by měl soukromým subjektům poskytovat podporu, například v Dánsku nabízí firmám statistický úřad vlastní personál pro zpracování dat.

K podnětu proběhlo **hlasování**:

pro: 11, proti: 2, zdržel/a se: 1

Podnět byl přijat v následujícím znění:

Výbor pro sladění pracovního, soukromého a rodinného života

(1) n a v r h u j e Radě vlády pro rovnost žen a mužů, aby doporučila vládě ČR rozšířit znění § 287 odst. 1 písm. a) zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce (dále jako „zákoník práce“), následovně:

² Dále viz < https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:84205176-2b39-11e7-9412-01aa75ed71a1.0023.02/DOC_1&format=PDF >

³ Dále viz < <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2017:0671:FIN:CS:PDF> >

Zaměstnavatel je povinen informovat odborovou organizaci o

a) vývoji mezd nebo platů, průměrné mzdy nebo platu a jejich jednotlivých složek včetně členění podle jednotlivých profesních skupin a podle pohlaví, není-li dohodnuto jinak,

b) záležitostech vedených v par. 279.

(2) *n a v r h u j e Radě vlády pro rovnost žen a mužů, aby doporučila vládě ČR doplnit zákoník práce ve smyslu: Pokud u zaměstnavatele nepůsobí odborová organizace a zaměstnavatel zaměstnává více než 50 osob, pak se povinnost informovat o vývoji mezd a platů, průměrné mzdy nebo platu a jeho jednotlivých složkách včetně členění podle jednotlivých profesních skupin a podle pohlaví, vztahuje na všechny zaměstnance a zaměstnankyně.*

(3) *n a v r h u j e Radě vlády pro rovnost žen a mužů, aby doporučila Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR, aby otevřelo diskusi o nerovnostech v odměňování na zasedání Rady hospodářské a sociální dohody České republiky (RHSD ČR) s cílem získání shody zástupců zaměstnavatelských organizací a odborů na postupu v oblasti snižování rozdílného odměňování žen a mužů (tzv. gender pay gap). Doporučujeme, aby zástupci státu, zaměstnavatelských organizací a odborů, zvážili doporučení Evropské komise členským státům na přijetí alespoň jednoho opatření⁴ na snižování rozdílného odměňování žen a mužů prostřednictvím podpory transparentnosti a aby byly zahájeny aktivity a legislativní změny, které povedou k přijetí konkrétních opatření a reálnému snížení rozdílného odměňování žen a mužů v ČR.*

8) Výstupy analýzy k domácí péči – homecare

P. Ezzeddine a M. Martišková prezentovaly výstupy výzkumu Středoevropského institutu pro výzkum práce (CELSI) k domácí péči, tzv. *homecare*. Jedná se o zvětšující se sektor, který bude mít stále větší podíl na trhu práce. Jde o feminizovaný typ práce, který reprodukuje genderové role. Pečující jsou často cizinky, v souvislosti s *homecare* se neřeší např. otázka bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, nízkých mezd a celkově prekérnosti práce tohoto typu práce. Byla tematizována Úmluva Mezinárodní organizace práce o pracovnících v cizích domácnostech⁵, kterou ČR prozatím neratifikovala. Významnost tématu péče v domácnosti je akcentována také v rámci EU.

Poptávka po veřejné péči aktuálně není uspokojena. Vzniká otázka možností úhrady neformální péče. Je nutné nastavit dostatečnou legislativu, která bude brát v potaz specifika spojená s *homecare*. V současnosti legislativní systém ČR nezohledňuje specifika práce v domácnosti. Práce v domácnosti zprostředkovávají agentury práce, které mají často nastavené prekérní podmínky pro pracující (např. žádný úvazek, práce formou samostatně výdělečné činnosti).

R. Kolínská navrhla, aby v souvislosti s tématem vznikla pracovní skupina, která se bude tématem dále zabývat.

L. Wichterlová ocenila existenci výzkumu, a možnost se o něj opřít při formulaci politik. Je třeba formulovat konkrétní nápady, doporučení a podněty.

⁴ Veldman, A., Timmer, A. 2017. *Pay Transparency in the EU*. Luxembourg: Office of the European Union.

⁵ Dále viz < https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C189 >

P. Ezzeddine informovala o nadcházející konferenci v Linci, kde bude prezentována zahraniční praxe. Zdůraznila, že v té souvislosti je třeba citlivě naformulovat politiky, nikoliv pouze reprodukovat zahraniční modely.

M. Martišková upozornila na nedostatečné informace o sektoru neformální péče, už při samotné definici, co vše lze do ní zařadit, jaké jsou aktivity.

9) Informace o přípravě navazující Vládní strategie

T. Zvolská a L. Wichterlová informovaly o aktivitách pracovní skupiny k přípravě navazující Vládní strategie 2021+, jejíž členky a členové jsou zastoupeni také ve Výboru. Poslední setkání pracovní skupiny proběhne dne 11. 7. 2019, o dalším vývoji budou členky a členové Výboru informováni.

Různé

Termín příštího jednání Výboru byl stanoven na podzim, přesné datum bude určeno na základě hlasování a dle data konání Rady vlády pro rovnost žen a mužů.

Shrnutí úkolů pro Sekretariát a členky a členy Výboru:

1. Formulovat a rozeslat k hlasování per rollam návrh usnesení k financování neziskových organizací z OPZ

Zodpovídá: Sekretariát

Termín: jednání Rady vlády pro rovnost žen a mužů 19. 6. 2019

2. Pozvat odborníka/odbornici na genderové dopady digitalizace a zástupce/zástupkyni MPO

Zodpovídá: Sekretariát

Termín: Příští setkání Výboru (přesunuto z minulého zápisu Výboru)

3. Ustavit pracovní skupinu k homecare

Zodpovídá: Členky a členové Výboru ve spolupráci se Sekretariátem

Termín: Příští setkání Výboru

Zapsala: Tereza Zvolská (tajemnice Výboru)

Schválila: Rut Kolínská (předsedkyně Výboru)